

mjerice na Bánovce nad Bebravou otpada samo sedam stranica, kao i na Hlohovec, dok zapisi o znamenitijim gradovima poput Bratislave ili Trnave broje tridesetak stranica.

Djelo ne završava s generalnim zaključkom, nego odmah nakon zadnjeg upisa o Žilini slijedi popis skraćenica (591-594). Potom se donosi popis arhivskih izvora (595-596). Na kraju se donosi bibliografija koja uključuje i izdanja izvora, kao i opsežan popis literature (597-629).

Broj priloga, referenci i istraženog arhivskog materijala ovaj *Leksikon* čini jedinstvenim unutar svojeg područja čime nije zanimljiv samo slovačkoj, nego i srednjoeuropskoj historiografiji. Ovdje bih istaknula korisnost koju u djelu mogu pronaći mađarski povjesničari urbanog prostora, ali i oni koji se bave područjem srednjovjekovne Slavonije, upravo zbog sličnog razvitka gradova i društvene strukture tog dijela srednjovjekovnog Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva.

Zuzana Orságová

Indira Šamec Flaschar, *Akademička galerija slikah: Bibliografija priloga o Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1842.-1946.*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 2011., XXII + 610 str.

Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu od svojega osnutka 1884. privlači brojne poznavatelje, štovatelje i ljubitelje umjetnosti, pružajući im mogućnost da pogledaju vrijedna djela europskih slikarskih škola od 14. do 19. stoljeća. Pored svoje kulturne i edukativne funkcije, ova jedinstvena nacionalna pinakoteka jasno svjedoči o interesu i širokom dijapazonu djelovanja svojega osnivača biskupa Josipa Jurja Strossmayera, a posredno govori i o generacijama kustosa koji brinu o ovom bogatom fundusu umjetnina.

Akademička galerija slikah: Bibliografija priloga o Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1842.-1946. daje čitatelju kvalitetan uvid u postanak i razvoj Strossmayerove galerije starih majstora. Knjiga se sastoji od sljedećih cjelina: *Uvod, Upute za korištenje, Kratice arhiva, knjižnica, muzeja/galerija, Opće i bibliografske kratice i interpunkcijske oznake, Kronologija, Bibliografija, Ilustracije, Bibliografski izvori i pomagala, Summary* te kazala (autora, inicijala, autorskih skraćenica i pseudonima, imena i predmeta te naslova časopisa i novina). Autorica Indira Šamec Flaschar, knjižničarka Strossmayerove galerije starih majstora, je na temelju višegodišnjeg istraživanja novina, časopisa i knjiga izradila iscrpnu retrospektivnu bibliografiju priloga o ovoj prvoj muzejsko-galerijskoj ustanovi Hrvatske akademije. Pri sastavljanju bibliografije analitički je, prema svim standardnim i relevantnim pravilima bibliografskog opisa, a imajući pri tome u vidu metodologiju i potrebu suvremenog znanstvenog rada, obrađeno ukupno 3.258 jedinica (3.040 jedinica bibliografskog opisa članaka i likovnih priloga u periodici, te 218 jedinica bibliografskog opisa monografske građe). Formalni opisi popraćeni su odgovarajućim obavijesnim anotacijama. Knjiga je opremljena pomno i pregledno izrađenim kazalima, a kratko i jasno razrađeni nautci za uporabu popraćeni grafičkim prikazima omogućuju lako snalaženje u mnoštvu prezentiranih podataka. Na osnovu bibliografski obrađenog materijala, sastavljena je sažeta i informativna kronologija koja prikazuje ustroj i razvoj Galerije od sredine 19. do sredine 20. stoljeća.

Za provedbu kronologijskog obrasca koji je glavno mjerilo redanja jedinica u ovoj bibliografiji priloga o Strossmayerovoj galeriji starih majstora, odlučujuća je, ističe autorica, godina

objavljivanja priloga u novinama i časopisima, odnosno godina izdavanja knjiga ili odabranih dijelova, očitana na naslovnoj stranici/zamjeni za nju, ili pak približno ustanovljena prema raspoloživim izvorima. Zapisi su tako razvrstani u rasponu od 1842. godine, iz koje datira prvi zapis o jednoj slici iz umjetničkog inventara buduće Galerije, pa do zaključne 1946. godine, kada je smrću tadašnjeg ravnatelja Artura Schneidera završila značajna razvojna etapa u kojoj su bili ostvareni veliki pomaci prema znanstvenoj obradi umjetnina i modernizaciji Galerije, ali koja je u završnici primjetno stagnirala zbog ratnih okolnosti.

Djelo *Akademička galerija slika* donosi niz korisnih podataka važnih za bolje poznavanje Strossmayerove galerije starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu od 1842. do 1946. godine. Svi ovdje prikupljeni i precizno strukturirani podatci predstavljaju uistinu vrlo vrijedan prilog i dragocjeno vrelo za proučavanje povijesti Galerije, te pružaju mogućnost za daljnje multidisciplinarno istraživanje hrvatske kulturne povijesti druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća.

Iako je u znanstvenoj zajednici gotovo uobičajeno bibliografije kategorizirati kao stručni rad, treba jasno istaknuti da je ovo djelo – plod golemoga truda i marljivoga “filigranskoga” rada autorice – u svojoj naravi ponajprije izvorni znanstveni rad, poglavito uzimajući u obzir metodologiju, kvalitetu i strukturu rada, te konačni rezultat.

Zbog znanstvene i stručne relevantnosti ove bibliografije za stručnjake raznih disciplina (povijest umjetnosti, muzeologija, povijest i dr.), te suvremene bibliografske metodologije obrade podataka, djelo *Akademička galerija slika: Bibliografija priloga o Strossmayerovoj galeriji starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1842.-1946. godine* predstavlja znatan doprinos društveno-humanističkim znanostima.

Ivica Zvonar

Dragoș Năstăsoiu, *Gothic Art in Romania*, NOI Media Print, București 2010., 143 str.

Sredinom prošle godine, u izdanju nakladničke kuće NOI Media Print, koja djela o povijesti umjetnosti Rumunjske objavljuje na engleskom jeziku kako bi ih učinila dostupnim širem krugu čitalaca, izašao je prvijenac rumunjskog povjesničara umjetnosti mlađe generacije Dragoș Năstăsoiu pod naslovom *Gothic Art in Romania*. Autor, doktorski kandidat na Srednjoeuropskim sveučilištu u Budimpešti i Odsjeku za povijest umjetnosti Sveučilišta u Bukureštu, u svojim se istraživanjima bavi gotičkom umjetnošću na području današnje Rumunjske (vojvodstva Transilvanije, Vlaške i Moldavije), a posebice komparativnim proučavanjem srednjovjekovnih prikaza tri sveta ugarska kralja na cjelokupnom području Ugarsko-Hrvatskog kraljevstva. Djelo se strukturalno dijeli na tri glavna poglavlja, kratki uvod te epilog na kraju, a pridodan mu je i popis literature (140-143).

U kratkom predgovoru (7) autor čitatelja uvodi u problematiku gotičke umjetnosti na području današnje Rumunjske, ističući da je ona izrazito zanimljiva jer se radi o zapadnom tipu umjetnosti u istočnom dijelu svijeta. Potom samo ukratko naglašava da je ta umjetnička stvarnost bila kompleksna jer ju treba promatrati kroz tri različita područja koja danas čine Rumunjsku – Transilvaniju, Vlašku i Moldaviju.

Gothic Art in Europe (8-29) prvo je poglavlje u kojem autor daje osnovne karakteristike gotičke umjetnosti, počevši od imena koje je već Giorgio Vasari pogrešno povezo s Gotima te je u djelima 17. i 18. stoljeća imalo pejorativno značenje kao odraz barbarskog i neukusnog. Tek sa